

Jízda králů Vlčnov 2007

tradiční folklorní slavnosti
pod záštitou hejtmána Zlínského kraje Libora Lukáše

Pořádají: Klub sportu a kultury, Obec Vlčnov a Společnost Jízdy králů
25. - 27. května 2007

Tradice jízdy králů ve Vlčnově

Tento tradiční lidový zvyk v naší obci nebyl přerušen ani v době 2. světové války. Bývalí králové z let 1940 (František Vozár) a 1944 (Ing. Josef Kučera) tuto skutečnost osobně potvrzují.

Jízda králů je nenahraditelným kulturním dědictvím po předchozích generacích a proto se KSK Vlčnov, Obec Vlčnov, Společnost jízdy králů, Zlínský kraj, Ministerstvo kultury ČR, soukromé firmy ale i mnoho občanů Vlčnova i dalších měst a obcí v ČR i zahraničí snaží napomáhat jejímu zachování.

Každá jízda králů je novým originálním provedením tohoto zvyku a pro její aktéry svého druhu určitým iniciačním obřadem (jak je známe ze starých kultur) při vstupu mezi dospělé občany obce. Provádějí ji vždy 18letí chlapci a každý z nich jede jako člen královské družiny jen jednou v životě. Králem může být jen malý chlapec ve věku 10–12 let převlečený do dívčího kroje.

První dnes známá informace o vlčnovské jízdě králů pochází z roku 1808, ale její kořeny zcela jistě pochází z doby mnohem starší – podle některých vědců až z doby předkřesťanské.

Historické zprávy o jízdě králů na Moravě

Významné místo představovaly v lidovém kalendáři letnice, spojující se s křesťanskými svatodušními svátky. Příznačným pro tento čas je obyčej volit si krále a pořádat průvody a jízdy, který byl kdysi známý po celé Evropě. Historické zprávy dokládají jeho existenci už ve středověku, vrcholným obdobím svatodušních královských obchůzek, objížděk a her bylo 18. století. Do konce století devatenáctého zcela zaniká tento obyčej v českých krajích a ve Slezsku. Dnes je obecně označován jako "jízda králů". Udrzuje se už jen v několika obcích na jihovýchodní a na střední Moravě, v národopisných oblastech Slovácka a Hané. Především na Uherskohradištsku ve Vlčnově a v Hluku má dnes podobu folklorní slavnosti. Čas od času se jízdy oživují podle vzpomínek pamětníků a starých zápisů i v dalších vesnicích.

Podrobnosti o průběhu královské objížděky na Moravě v 19. století obsahuje záznam Františka Bartoše v díle Moravský lid, vydaném v roce 1892:

Obřad ten konal se všude podobným způsobem; nejnádherěji vypraven byl asi královský průvod na moravském Slovensku. V neděli svatodušní sešli se pacholci v hospodě a vyslali za sebe tři posly k obecnímu starostovi, požádat ho za dovolení, by směli "hledat krále". Majíce povolení zvoliti si krále, synka to 14-15letého některého z nejváženějších občanů, jehož si pak od otce vyprosili. Královi ustanovili dva statečné pacholky za pobočníky a mimo to vybrali si ještě tři vyslance, tři vyvolavače a tři vyběrače. Potom se rozešli po domech vypůjčiti si od děvčat ženských šatů, v něž

jezdci toho dne ubráni byli.

V pondělí po hrubé opravě a vyšňořili si jezdci, jichž bývalo 20 i více, své koně. Hřívu jim splekli v samé leličky ozdobené červenými, modrými a bílými pentlemi. Na konci leličků přivázán byl zvoneček nebo rolnička; ocas byl svázan v uzel a opentlen. Prsa koňovi ovázali tureckým šátkem červeným, opentleným.

Jezdci pak sami oděli se v bílé ženské rukávce bohatě vyšíváné a opásali se bílým fěrtochem.

Král měl na hlavě skvostný věnec z vitého kvítí; oděn byl jako jezdci v rukávce s baňatými rukávy a bílé fěrtochy, na nichž přišito bylo plno kytek. Křížem přes prsa a záda přepásán byl dvěma širokými, červenými pentlemi. Jel na bílém koni, na němž místo sedla prostřen byl široký červený šátek. Seděl na svém broní (= bělouši - pozn. V. Frolce), boky maje podeprény rukama. Král nesměl promluvit k žádnému, proto leckde míval růži v ústech.

Oba královi pobočníci, kteří se od něho hnouti nesměli, jeli na vranících tolikéž ozdobených. Oděni byli jak ostatní jezdci, jenom že měli křížem šerpy jako král a hlavy opentleny. V pravici leskla se jim šavle.

(...) U prvního stavení vpravo vyvolavači odbočí s cesty a vyvolávají pod okny:

Hýlom, hýlom!

*Poslúchajte horní, dolní,
domáci i přespolní,
co vám budu povídat
v svatodušní pondělí: ...*

(citace z knihy Jízda králů, Frolec V. a kol., TEPS Praha 1990)

Počátky jízdy králů sahají tak hluboko do historie, že lidé kteří hledali nějaké vysvětlení se často obraceli k mýtům a pověstem. Podle známého vlčnovského rodáka a etnografa PhDr. Josefa Beneše, Csc. jsou všechny legendy jenom romantické výmysly, které svědčí o snaze vůbec nějak vysvětlit existenci tohoto tvrdošíjně udržovaného starobylého obřadu. Lidé ho už nechápali, protože má daleko starší a hlubší kořeny. Odborníci se kloní k názoru, že jízdy představovaly prastarý dospělostní obřad, jímž se mládenci zařadili do řad bojovníků, tedy dospělých členů společenství. Druhou rovinu tvoří ochranná funkce, která měla zajistit magickými praktikami polní úrodu a dostatek obživy. Nemůžeme ovšem předpokládat, že by se oba tyto momenty dochovaly ve vědomí lidí až do 19. století jako reálné. Ale rozhodně zůstaly v povědomí jako dědictví po minulých generacích, které se udržovaly i bez rozumového odůvodnění. Jízda králů ve Vlčnově se během staletí téměř nezměnila a dnes se pravidelně koná už jen zde, ačkoliv ještě v době mezi oběma světovými válkami se aspoň občas prováděla ve více než dvaceti okolních obcích.

Související články na www.jizdakralu.cz

Krojovaný průvod s jízdou králů : Vlčnov, neděle 27. 5. 2007 ve 13.30 hodin

Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, z.s.p.o., Radnická 2, 602 00 Brno, www.ccrjm.cz